

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014

Opracowanie:
Anna Kwaśniewska
Miroslawa Śledź
Anna Dębińska

Spis treści:

I.	Wstęp	2
II.	Charakterystyka i analiza rodzin zastępczych w Koninie	3
1.	Formy pieczy zastępczej.....	3
1.1	Rodzinną formą pieczy zastępczej na terenie miasta Konina	4
1.2	Instytucjonalna piecza zastępcza w Koninie	5
1.3	Osoby usamodzielniane	5
2.	Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki.....	6
3.	Limit rodzin zastępczych.....	9
III.	Zadania Organizatora pieczy zastępczej w Koninie według Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 - 2014	10
IV.	Cele Programu.....	11
1.	Cele szczegółowe	11
2.	Zadania i oczekiwane efekty	11
V.	Adresaci Programu.....	13
VI.	Źródła finansowania.....	13
VII.	Sposób monitorowania i efektywność Programu.....	14

I. Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych (art. 180 pkt 1 w/w ustawy).

Wszystkie dzieci powinny dorastać w otoczeniu szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych oraz środowiska rodzinnego. Wiele dzieci i młodzieży nie może jednak mieszkać ze swoimi biologicznymi rodzicami czy bliskimi. W sytuacji kiedy rodzice nie mogą zapewnić potrzebnej opieki swoim dzieciom, wówczas zostają otoczone różnymi formami opieki zastępczej, a inni dorośli przejmują odpowiedzialność za wychowanie i opiekę nad nimi. Ochrona dzieci, młodzieży i pomoc dla nich może być osiągnięta przez skuteczną współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej nadal powinno mieć dom, który może być domem zastępczym, instytucjonalnym czy rodzinnym zapewniającym dziecku tak potrzebną stabilizację, bezpieczeństwo i wsparcie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie na podstawie Zarządzenia Nr 82/2011 Prezydenta Miasta Konina z dnia 15 grudnia 2011 został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Konina.

Organizator pieczy zastępczej wyznacza koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizują zadania wynikające z wyżej wymienionej Ustawy.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma w założeniu celowe działania mające przywrócić rodzinie zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a trzyletni program stanowił będzie plan działania powiatu, a w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie w zakresie organizowania pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej niezaprzeczalnie podzieliła kompetencje pomiędzy samorząd gminny i powiatowy, gdzie w pierwszym przypadku do zadań własnych gminy należy praca z rodziną biologiczną natomiast organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem powiatu.

Zgodnie z ustawą wymienioną powyżej, głównymi zadaniami własnymi powiatu w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej są między innymi: zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych; organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia; tworzenie warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych; organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków ich powstawania; zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich; przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, przyznawanie świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego; remontu; udzielanie rodzinom zastępczym dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w czasie wypoczynku; pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

Ponadto organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

II. Charakterystyka i analiza rodzin zastępczych w Koninie.

1. Formy pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej dzieli formy pieczy zastępczej na rodzinną i instytucjonalną. Do form rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązującej od 1 stycznia 2012 roku zaliczamy:

- Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem (opiekę nad dzieckiem mogą sprawować małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, osoby spokrewnione: dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo dziecka),
- Rodziny zastępcze niezawodowe (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- Rodziny zawodowe (niespokrewnione z dzieckiem, rodzina funkcjonuje na podstawie umowy zawartej pomiędzy Prezydentem Miasta a rodzina zastępczą) w tym:
  - a) pełniące funkcje pogotowia rodzinnego,
  - b) specjalistyczna (rodzina specjalistyczna dla samotnych matek z dzieckiem, dla dzieci niepełnosprawnych oraz nieletnich);
- Rodzinny Dom Dziecka (w tej rodzinnej formie pieczy zastępczej umieszczamy więcej niż troje dzieci-forma ta tworzona jest w celu objęcia opieką liczego rodzeństwa),
- Rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą. Rodzinami pomocowymi mogą być funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe oraz osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej).

Instytucjonalna forma pieczy zastępczej jest prowadzona w formie:

- placówki opiekuńczo-wychowawczej typu:
  - a) socjalizacyjnego,
  - b) interwencyjnego,
  - c) specjalistyczno-terapeutycznego,
  - d) rodzinnego,
- regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej,
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

1.1 Rodzinna forma pieczy zastępczej na terenie miasta Konina

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w mieście Koninie w latach 2007-2011

ROK	Liczba rodzin zastępczych ogółem:	w tym rodziny:		
		spokrewnione	Niespokrewnione z dzieckiem	zawodowe
2007	103	95	6	2
	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	113	8	22
2008	109	99	8	2
	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	126	10	11
2009	100	92	6	2
	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	120	8	19
2010	92	84	6	2
	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	110	9	18
2011	103	94	6	3
	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	121	8	15

Dane ze sprawozdania rocznego MPiPS – 03 za poszczególne lata 2007-2011.

Do miesiąca marca 2012 roku liczba rodzin zastępczych wynosiła 92 rodziny, w tym 79 rodzin spokrewnionych z dzieckiem, 10 niezawodowych rodzin zastępczych, 1 Rodzinny Dom Dziecka, 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Jak wynika z powyższych danych na terenie miasta Konina zdecydowaną większość rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione z dzieckiem, dalej rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem, które w myśl nowej ustawy od dnia 01.01.2012r. stają się rodzinami zastępczymi niezawodowymi.

Na terenie miasta Konina funkcjonuje 1 Rodzinny Dom Dziecka. Placówka zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej w warunkach podobnych do domu rodzinnego, a także opiekę do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub jego usamodzielnienia. RDD działa od sierpnia 2006r. i prowadzony jest przez stowarzyszenie „PROM”. Placówka jest koedukacyjna, opiekunowie i wychowankowie tworzą jedną wielodzietną rodzinę, zapewniając wychowanie ósemce dzieci w wieku od 7 do 16 lat. Rodzinny Dom Dziecka umożliwia wspólne wychowywanie się i opiekę także licznemu rodzeństwu, zapewniając kształcenie i wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych, współpracuje z rodziną dziecka oraz przygotowuje wychowanków do samodzielnego życia.

Tabela 2. Liczba dzieci, które powróciły do rodziców biologicznych oraz trafiły do rodzin adopcyjnych w latach 2009-2012.

Liczba dzieci:	2009 rok	2010 rok	2011 rok
które powróciły do rodziców biologicznych	1	11	1
które trafiły do rodzin adopcyjnych	10	1	7

Stan na 31.12.2011r. Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.

Od 01.01. do 31.05.2012r. 2 dzieci urlopowano z rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego do rodziców biologicznych.

1.2 Instytucjonalna piecza zastępcza w Koninie

Na terenie miasta Konina funkcjonuje 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza jest to placówka typu interwencyjnego z 20 miejscami dla dzieci. Zadaniem placówki jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest zobowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki.

- Pogotowie Opiekuńcze w Koninie – 24 dzieci w wieku od 12 do 17 lat

Dzieci z terenu miasta Konina na podstawie porozumień są umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych również na terenie innych powiatów, według stanu na dzień 31.05.2012r. umieszczonych było:

- Ośrodek dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” w Kosewie – 4 dzieci w wieku od 13 do 19 lat
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Białochowie – 2 dzieci (matka 18 lat z rocznym synem)
- Dom Dziecka w Krzyżu Wielkopolskim – 3 dzieci w wieku od 12 do 15 lat
- Dom Dziecka w Rybniku – 1 dziecko w wieku 16 lat.

1.3 Osoby usamodzielniane

Osobę po osiągnięciu pełnoletniości opuszczającą rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną nazywamy „osobą usamodzielnianą”.

Osobom usamodzielnianym udziela się pomocy finansowej na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (umieszczenie w mieszkaniu chronionym i zatrudnieniu).

Przykładowo w okresie od 1 stycznia do 31 maja 2012r. 3 osoby umieszczone w rodzinach zastępczych otrzymały świadczenie na usamodzielnienie. W tym samym czasie 5 osób opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze uzyskało usamodzielnienie, 2 osoby otrzymały świadczenie na zagospodarowanie, 4 osoby skorzystały z pomocy niepieniężnej w formie przyznania prawa do mieszkania chronionego.

2. Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki

Zgodnie z danymi zebranymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie liczba mieszkańców miasta wynosiła 76 962 (w tym 36 500 mężczyzn oraz 40 462 kobiet) na dzień 31.12.2011r (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla gminy M. Konin). Z poniższej tabeli wynika, iż liczba mieszkańców Konina z roku na rok maleje. Według prognoz liczba ludności miasta Konina do roku 2030 zmniejszy się nawet o 17,9 % (źródło: dane umieszczone na stronie www.Konin.pl).

Pomimo spadku liczby ludności na terenie miasta Konina nie maleje liczba umieszczanych dzieci w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki. Liczne kampanie informujące i promujące rodzicielstwo zastępcze przynoszą niewielką ilość osób chętnych do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, rodzinnego pogotowia opiekuńczego czy rodzinnego domu dziecka.

Tabela 3. Liczba mieszkańców na terenie miasta Konina w latach 2009-2011.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba mieszkańców ogółem	78 034	77 604	76 962
Kobiety	41 001	40 798	40 462
Mężczyźni	37 033	36 806	36 500

Stan na dzień 31.12.2011r. Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla gminy M. Konin.

Na podstawie poniższych danych możemy zauważyć, iż wysokie bezrobocie utrzymuje się cały czas, pomimo niewielkiego spadku w roku 2011. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych przeważają kobiety, osoby w wieku 25-34 lata, oraz osoby z wykształceniem średnim zawodowym. Bezrobocie, szczególnie długotrwałe pozostawanie bez pracy dla większości ludzi oznacza pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolację społeczną, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i politycznym nie tylko dla osoby bezrobotnej lecz całej rodziny. W następstwie może to powodować zwiększenie się zjawisk niepożądanych (np. alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa, kradzieże itp.), pogłębiający się niedostatek, rozpad rodziny nieprawidłowe funkcje opiekuńczo wychowawcze sprawowane przez rodziców.

Tabela 4. Wykaz osób bezrobotnych z podziałem na lata od 2009 do 2011.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Bezrobotni ogółem	4 354	5 011	4 724
Bezrobotni długotrwale ogółem	1 746	2 519	2 625
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	641	536	572

Stan na dzień 31.12.2011r. Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla gminy M. Konin.

Tabela 5. Osoby bezrobotne podzielone szczegółowo.

OGÓŁEM	Kobiety	Mężczyźni	Bez prawa do zasiłku	Dotychczas niepracujący	Absolwenci	Oferty pracy
4 724	2 555	2 169	4 152	657	255	36

Stan na dzień 31.12.2011r. Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Oddział w Koninie.

Tabela 6. Osoby bezrobotne z podziałem na wiek.

OGÓŁEM	do 24 lat	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej
4 724	863	1 545	1 094	861	361

Stan na dzień 31.12.2011r. Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Oddział w Koninie.

Tabela 7. Osoby bezrobotne z podziałem na wykształcenie.

OGÓŁEM	Wyższe	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjum/ podstawowe
4 724	658	1 225	493	1 213	1 135

Stan na dzień 31.12.2011r. Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Oddział w Koninie.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z pomocy społecznej nieustannie wzrasta. W roku 2011 liczba ta wynosiła 4 737. Dane statystyczne nie są w stanie przedstawić problemów osób, które często żyją na krawędzi ubóstwa i nie zgłaszają się o pomoc czy osób, które nie korzystają z pomocy społecznej z uwagi na nieznaczne przekroczenie kryterium dochodowego.

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją administracyjną w Koninie w latach 2009-2011

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	3 864	4 554	4 737
Liczba rodzin ogółem	2 654	3 255	3 395
Liczba osób w rodzinach	6 072	6 794	6 956

Dane ze sprawozdania rocznego MPiPS – 03 za poszczególne lata 2009 - 2011.

Przyczyn przyznania pomocy społecznej jest wiele, najczęściej jednak w rodzinie występuje więcej niż jedna z przyczyn uprawniająca do przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Jak wynika z poniższej tabeli, jedną z głównych okoliczności korzystania ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie jest bezrobocie. Niepokojący jest znaczący wzrost rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bardzo groźny jest problem zażywania alkoholu (znacznie wzrastający z roku na rok), dzieci przebywające w takich rodzinach są często narażone na ewentualną możliwość umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Tabela 9. Powody przyznania rodzinie świadczeń z pomocy społecznej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Ubóstwo	23	18	2 320
Bezrobocie	1 628	1 750	1 948
Niepełnosprawność	608	682	537
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	566	649	669
w tym rodziny niepełne	541	512	580
Rodziny wielodzietne	97	102	136
Potrzeba ochrony macierzyństwa	86	98	82
w tym wielodzietność	18	8	12
Alkoholizm	219	360	450
Narkomania	9	16	30
Długotrwała lub ciężka choroba	884	772	785
Bezdomność	117	132	140
Przemoc w rodzinie	86	191	126
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	54	52	50
Zdarzenia losowe	5	0	1

Dane ze sprawozdania rocznego MPiPS – 03 za poszczególne lata 2009 - 2011.

Zauważalny jest wzrost przestępstw zagrażających prawidłowemu rozwojowi dziecka w rodzinie. Według danych uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Poznaniu, Oddział w Koninie w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w roku 2010 odnotowano 2 943 przestępstwa, natomiast w 2011 roku 3 460 przestępstw.

Procedurę „Niebieskiej Karty” stosuje się do interwencji wobec przemocy w rodzinie, w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przestępstwa.

Jak wynika z analizy poniższych danych maleje liczba wypełnionych podczas interwencji Policji „Niebieskich Kart”. Natomiast liczba rodzin zagrożonych przemocą wzrasta, a to z kolei stanowi bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia dzieci przebywających w rodzinach dotkniętych przemocą.

Tabela 10. Dane dotyczące wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz liczby rodzin zagrożonych przemocą w latach 2009 – 2011.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba wypełnionych niebieskich kart	70	90	44
Liczba rodzin zagrożonych przemocą	280	223	536

Stan na dzień 31.12.2011r. Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.

3. Limit rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 180 ust. 1 do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Powyższe limity wynikają z zabezpieczenia finansowego w budżecie powiatu na zawieranie umów, a następnie na wypłatę comiesięcznych wynagrodzeń i ponoszenia innych wydatków.

Tabela 11. Limit nowo tworzonych rodzin zawodowych.

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Nowo tworzone rodziny zastępcze	1	3	3
Liczba przekształconych rodzin niezawodowych w zawodowe na podstawie art. 54 ustawy	0	1	1

Określone powyżej limity mogą zmienić się w związku z wystąpieniem konieczności objęcia opieką większej liczby dzieci.

III. Zadania Organizatora pieczy zastępczej w Koninie według ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, który Zarządzeniem Prezydenta Miasta Konina został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizuje następujące zadania:

1. Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
3. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
5. Umożliwienie dofinansowania do wypoczynku dzieci w wieku od 6 do 18 roku życia.
6. Zapewnianie sprawującym pieczę zastępczą oraz osobom usamodzielnianym pomocy i wsparcia (w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych).
7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
8. Przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych oraz zapewnienie środków na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych.
9. Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnianie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej.
10. Wsparcie finansowe zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych na przeprowadzenie remontu, na utrzymanie lokalu mieszkalnego.
11. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, instytucjami i organizacjami działającymi w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.
12. Umożliwienie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą dla ich dzieci oraz dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
13. Zapewnianie dostępu do pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą.
14. Zatrudnienie zgodnie z ustawą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
15. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
16. Zapewnianie sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
17. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
18. Dochodzenie należności od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
19. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację Programu.

IV. Cele Programu

Cel główny: Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.

1. Cele szczegółowe

- 1) Skuteczna ochrona i zapewnienie dzieciom wsparcia i pomocy w postaci stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.
- 2) Profesjonalne wsparcie rodzin zastępczych w usprawnieniu wypełniania przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- 3) Organizowanie systemu pieczy zastępczej, poprzez pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do tych form.
- 4) Wspieranie i organizowanie pomocy w procesie usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
- 5) Rozwój rodzin zastępczych poprzez promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form opieki zastępczej (strona internetowa MOPR w Koninie, ulotki, plakaty, ogłoszenia w lokalnych mediach-w prasie, telewizji, Internecie itp.

Powyższe cele realizowane są poprzez wykonywanie zadań przedstawionych w Rozdziale III.

2. Zadania i oczekiwane efekty

Skuteczna ochrona oraz zapewnienie dzieciom wsparcia i pomocy w postaci stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Zadania:

1. Organizowanie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Umożliwienie korzystania z poradnictwa i terapii dla dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, zgodnie z występującymi potrzebami.
3. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.
5. Współdziałanie z podmiotami działającymi na rzecz dziecka.
6. Umożliwienie wsparcia finansowego do wypoczynku dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej, w wieku od 6 do 18 roku życia.

Oczekiwane efekty:

1. Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców rodzinnych form pieczy zastępczej takich jak np. rodzinny dom dziecka czy rodziny zastępcze zawodowe lub specjalistyczne, a nie umieszczanie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Poprawa jakości życia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej.
3. Dostępność do informacji o instytucjach, placówkach wsparcia dziennego, organizacjach pozarządowych wspierających rodzinę i dziecko na terenie Konina.
4. Ograniczenie czasu pobytu dziecka poza rodziną naturalną.
5. Podniesienie poczucia własnej wartości dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej.
6. Polepszenie warunków wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Profesjonalne wsparcie rodzin zastępczych w usprawnieniu wypełniania przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zadania:

1. Wsparcie psychologiczne i prawne dla osób pełniących rodzinną pieczę zastępczą oraz wsparcie ze strony koordynatorów pieczy zastępczej.
2. Wspieranie rodzin zastępczych w wychowywaniu i edukacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy, doposażenie mieszkań, organizowanie pomocy wolontariuszy.
4. Umożliwienie zawodowym i niezawodowym rodzinom zastępczym, zgodnie z ustawą korzystania ze środków, na pokrycie kosztów remontu lub utrzymania lokalu, czy też zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.
5. Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób sprawujących opiekę nad dziećmi w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i Rodzinnym Domu Dziecka.

Oczekiwane efekty:

1. Skuteczniejsze rozwiązywanie problemów wynikających z sytuacji kryzysowej dziecka.
2. Polepszenie warunków materialno-bytowych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
3. Poprawa warunków emocjonalnych i społecznych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących Rodzinny Dom Dziecka, w ramach grup wsparcia.

Organizowanie systemu pieczy zastępczej, poprzez pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do tych form.

Zadania:

1. Organizowanie szkoleń dla nowo powstałych rodzin zastępczych.
2. Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia.

Oczekiwane efekty:

1. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych.

Wspieranie i organizowanie pomocy w procesie usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Pełnienie funkcji opiekunów usamodzielnienia, pomoc w pisaniu i realizowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia, pomoc rzeczowa i finansowa.
2. Tworzenie programów usamodzielnienia dostosowanych do aktualnych potrzeb usamodzielnianych wychowanków oraz stały nadzór nad ich realizacją.
3. Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom poprzez objęcie ich pomocą finansową, pedagogiczną, psychologiczną, prawną, socjalną i doradztwem zawodowym.
4. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.
5. Pomoc w uzyskaniu mieszkania chronionego.

Oczekiwane efekty:

1. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu, społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
2. Podjęcie pracy i zdobycie stałego źródła utrzymania.

Rozwój rodzin zastępczych poprzez promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form opieki zastępczej (strona internetowa MOPR w Koninie, ulotki, plakaty, ogłoszenia w lokalnych mediach-w prasie, telewizji, Internecie itp.**Zadania:**

1. Utworzenie na stronie www.mopr.konin.lm.pl zakładki poświęconej pieczy zastępczej i udostępnienie wszelkich informacji dot. rodzinnej formy pomocy, ogólnodostępnej bazy informacji o instytucjach, placówkach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.
2. Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej dot. pieczy zastępczej poprzez opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, artykuły prasowe, audycje radiowe i informacje zamieszczane w Internecie.
3. Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
4. Współpraca z sądami i organizacjami pomocowymi, instytucjami oświatowymi i ośrodkami zdrowia.

Oczekiwane efekty:

1. Ograniczenie umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.

V. Adresaci Programu

Adresatami Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014 są:

1. Dzieci potrzebujące opieki i wsparcia.
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.
3. Usamodzielniający się wychowankowie rodzin zastępczych i placówek.
4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka.
6. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
7. Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem.

VI. Źródła finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy zastępczej:

1. Środki finansowe na zadania własne powiatu,
2. Z odpłatności rodziców biologicznych,
3. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych w ramach projektów konkursowych.
4. Zwiększanie z roku na rok środków finansowych o prognozowany wzrost rodzin zastępczych i związanych z tym wydatków, w tym także na zwiększenie zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej.

VII. Sposób monitorowania i efektywność Programu

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczony na terenie Miasta Konina będzie równocześnie koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 będzie monitorowany i będzie podlegał ocenie pod względem podjętych działań, ich realizacji i skuteczności. Po zakończeniu każdego roku informacja o realizacji programu przedkładana będzie Prezydentowi Miasta Konina oraz Radzie Miasta Konina w corocznym sprawozdaniu.

Celem monitorowania Programu i jego efektywności jest wskazanie pozytywnych zmian osiągniętych dzięki wprowadzeniu programu, jak również zastanowienie się nad aspektami, które wymagają większej uwagi i ewentualnych zmian. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 będzie stanowił źródło niezbędnych informacji i praktycznych wskazówek, które posłużą do udoskonalania działań w systemie pieczy zastępczej w Koninie.

Program będzie podlegał weryfikacji i w miarę potrzeb może ulegać zmianom.